

nő adatgyűjtés is, bár a jelenleg meglévő bűnügyi statisztika bizonyos adatokat tartalmaz ezzel kapcsolatban. De véleményem szerint a régebbi nagyon gondos és alapos, sokoldalú felmérés több eredményt hozott. Következésképpen az 1970-es évek végén és a napjainkban mutatkozó gondok vizsgálatának metodikája sem alakulhatott ki. Nem folyik, vagy csak elszórtan és részjelenségeket vizsgálva a punk mozgalomnak a kutatása. Ugyanígy szükséges lenne fentiekkel párhuzamos vizsgálata a kábítószerhez hasonló drogok, gyógyszerek használatának, gyermek- és fiatalkorúak közötti elterjedésének és ezzel kapcsolatban a különböző vényhamisításoknak és gyógyszerlopásoknak a kérdése. Különös veszélyességgel bírnak egyes zenekarok leppjeinek káros tevékenysége, a csoportos szipózások, az orvosi vényhamisítások vagy lopások útján beszerzett gyógyszerek szedése és egyéb más jelenségek.

A Rendőrtiszti Főiskolán a tisztek képzésében bizonyos nehézséget jelent ennek a problémakörnek a mélyebb kutatása megléte, pontosabban a jelenlegi feldolgozatlanosság. Ezért nem oldható meg például a megelőzés hatásos módszereinek kialakítása. E kérdésekkel mélyrehatóbban kellene tehát foglalkozni.

Befejezésül örülök, hogy Vavró István elvtárs főreferátuma végén felvette az imperialista ideológiai diverzió, a fellazítás elleni harc kérdéseit. Hangsúlyozottabban kell a jövőben foglalkozni a külső hatások mellett a belső ellenséges ellenzék tevékenységével is. Újból jelentkeznek fasiszta beütések. A rendőri szervek több olyan csoportot lepleztek le, ahol fasiszta jelszavakat hangoztattak, állam elleni bűncselekményt követtek el, vagy azokra készültek. Több az izgatások száma. Fontos a megelőzés a galerik bomlasztására. Meg kell akadályozni az antiszociális csoportok kialakulását.

Németh Zsolt (*rendőrőrnagy, BRFK Gyermek- és Ifjúságvédelmi Osztály munkatársa*) hozzászólása:

Menet közben fogalmazódott meg bennem az, hogy felszólaljak, és ezért elnézést kérek a hevenyészett gondolatokért. Szeretném arról tudósítani a Tisztelt Társaságot, hogy a közelmúltban nagyon fontos elhatározás született a Fővárosi Főügyészségen. A fiatalkorúak büntető ügyeiben készült vádiratot ezentúl megküldik a gyanúsított fiatalkorú iskolájának azzal a szándékkal, hogy aktivizálják őket. Az iskola ne maradjon a körön kívül, lássa pontosan, hogy mi történt a tanulójukkal, menjenek el a tárgyalásra, majd az általuk szükségesnek ítélt körben – szülői munkaközösséggel vagy osztályfőnöki órán – beszéljék meg az ügy tanulságait.

Néhány személyes élményemet is szeretném elmondani, amelyek egyre kínzóbb érzéseket keltenek fel bennem.

Az egyik: általános iskolás kisfiam papírgyűjtésben vesz részt. Kisdobos társaival lelkesen viszi a papírokat a MÉH-be, ahol az átvevő ember arra biztatja őket, hogy ne kérjék tőle az ellenértéket, s annak fejében dupla mennyiségű papírról ad számukra igazolást.

Beszélhet a szülő, az iskola bármilyen szépeket az erkölcsről, a nemes vetélkedésről, amely mögött teljesítmény van, ha ilyen élmények érik kisgyerekeinket és már 10 éves koruk előtt azt szívják magukba, hogy érvényesülni mellékutakon lehet.

A másik: a házunkban pontosan a fölöttünk lévő lakásban él egy 15 éves, a veszélyeztetettség minden jegyével rendelkező fiú. Alig kezdte el a szakmunkásképzőt, abbahagyta, mindenféle „cirkuszok” történnek a családban, elhanyagolt külsejű fiatalok csoportosulása és hangoskodása a lakásban. Be kellene avatkozni, ez vitathatatlan. Azonban a családom óv ettől, attól tartanak, hogy majd a gyermekeinken bosszút állnak. És egyébként is rendőri beavatkozásra a helyzet még nem érett meg, az is lehet, hogy ha mégis megtenném, fölöslegesen mélyíteném el a konfliktust.

Azt is érzem, hogy a napokon át eltűrt, a környezet nyugalmát zavaró magatartás indulatokat vált ki bennem és nem vagyok biztos abban, hogy tudnék uralkodni magamon. Egyre bizonytalanabb vagyok abban, hogy merjük-e biztatni az embereket arra, hogy a lakókörnyezetükben lépjenek fel a rendbontók, a garázdák ellen. Az ember az érzelmeitől – amikor ennyire érintett az eseményekben – nem tudja függetleníteni magát, ezért hajlok arra, hogy több lehet a kár, mint a haszon.

A harmadik: hozzátartozóim között már vannak nyugdíjasok. Egész életükben becsületesen dolgoztak, büszke is vagyok rájuk. Azt mondják nekem, mivel tudják, hogy hol dolgozom és így ismerik problémáinkat, nagyon szívesen segítenének valahogyan, lennének pártfogók, vagy más minőségű segítők, de hova forduljanak. Nem tudom eligazítani őket, azon kívül, hogy esetleg önkéntes rendőrségünket ajánlom, ami azért nem igazi megoldás, mert hát eleget beszéltünk arról, hogy a feladatok többsége az ifjúságvédelemben nem a rendőrségé, hanem például a gyámhatóságok mellé kellenek társadalmi segítők, akik tapintatosan belépnének azokba a családokba, ahol még csak kezdődnek a bajok.

Mindezekkel azt szeretném jelezni a Tisztelt Társaságnak, hogy még mindig csak beszélünk arról, hogy kellene ilyen elemi megelőző tevékenység és nap mint nap érezzük az egyre égetőbb hiányát annak a szervezetnek, amely ezt a munkát irányítaná.

Végh József (bv. főhadnagy, a Pálhalmi Büntetésvégrehajtási Intézet nevelőtisztje) hozzászólása:

Hozzászólásomban néhány gondolatot szeretnék felvetni a fiatalok bűnözés okairól – a teljesség igénye nélkül. Véleményem kialakulását nagy mértékben befolyásolja az, hogy börtönben, nevelőként dolgozom.

Azoknak az elítélteknek egy része, akik állami gondozásban nevelkedtek, kényszerpályán élnek. Számukra a szocializációs közeg az intézet, annak rendje, hierarchiája. Ez a társadalomtól idegen minta. Azonos neműekkel élnek le az életükből néhány, a személyiségfejlődés szempontjából meghatározó évet. Néhány év eltéréssel, azonos korcsoportban nevelkednek. A fentiekből következik, hogy számukra a mi társadalmunk idegen élettér. Idegenül mozognak, félnek. Könnyen szorulnak az emberi csoportok perifériájára. Az intézeti életben eléggé ősi és természetes módon, az erőszak révén eljutnak egy bizonyos státuszba, rangjuk van – később a társadalomban többségük „senki”. Kb 20 %-ra tehető a bűnelkövetők közül az intézeti múlttal rendelkezők aránya.

Tapasztalat, hogy a bűnelkövetők többsége jól ismeri szocialista társadalmunk normáit, mégsem eszerint él. Felmerül a kérdés, miért nem azonosulnak velük. A választ keresve igen hétköznapi magyarázatot lehet találni:

- A családi minta eltér a társadalmi normáktól.
- a társadalmi érintkezés során – munkahelyen, hivatalban, az iskolában – gyakran nem tapasztal kongruenciát a szavakban megfogalmazott elvárások és a tettek között.

Az előttem szóló budapesti kolléga nagyon szépen rávilágított, hogy a fiát és iskolatársait a MÉH-telepen egy, a társadalomtól idegen ügyeskedésbe vonták bele.

- Sajnos, joggal számít arra a bűnelkövető, hogy az általa elkövetett bűncselekményt nem fedik fel, illetve hogy városainkban jól el tud rejtőzködni.

- A ma felnövekvő nemzedékre kevesebb ideje jut a felnőtteknek.
- Elhangzott, hogy felgyorsult a fiatalság testi és szellemi fejlődése. Nem figyeltünk fel időben arra, illetve nem vontuk le megfelelően a konzekvenciát, hogy ezt nem követte a személyiség hasonló mértékű fejlődése. Ezért a mai fiatalok nemzedék testileg, szellemileg érettebb, viszont személyiségében éretlenebb, mint akár 10 évvel ezelőtt a hasonló korú társaik voltak.

